

Yakın Dönem Türkiye-Malezya İlişkileri Üzerine Bir Değerlendirme

Ömer ALTUN

Şubat '25

Türkiye ve Malezya arasındaki ilişkiler, son dönemde önemli bir ivme kazanmış ve farklı alanlarda derinleşerek stratejik bir ortaklığa dönüşmüştür. Diplomatik ilişkilerin 60. yıl dönümünde, iki ülke siyasi, ekonomik ve kültürel alanlarda iş birliğini artırma kararı almıştır. 2015 yılında yürürlüğe giren Serbest Ticaret Anlaşması'nın hizmetler, yatırımlar ve e-ticareti kapsayacak şekilde genişletilmesi, ticari bağları güçlendirmiştir. Ayrıca, savunma sanayii, enerji, ticaret ve basın gibi sektörlerde imzalanan 11 yeni anlaşma, ortak projelerin kapsamını genişletmiştir. Özellikle savunma sanayii alanında teknoloji transferi ve ortak üretim projeleri, iki ülke arasındaki iş birliğinin stratejik boyutunu gözler önüne sermektedir. Türkiye ve Malezya liderleri, ticaret hacmini 10 milyar dolara çıkarma hedefini belirleyerek ekonomik ilişkileri daha ileriye taşımayı amaçlamaktadır.

Türkiye'nin Asya kıtasındaki ülkelerle ilişkilerini geliştirme politikası, son yıllarda giderek daha görünür hale gelmiştir. 2019 yılında başlatılan "Yeniden Asya Girişimi", Türkiye'nin Asya ile siyasi, ekonomik ve kültürel bağlarını güçlendirmeyi hedefleyen stratejik bir açılım olarak öne çıkmaktadır. Bu girişim kapsamında, ticaret, teknoloji, eğitim ve savunma sanayii gibi alanlarda iş birliği artırılmakta ve Türkiye, Asya ülkeleriyle karşılıklı yatırımları teşvik ederek yeni pazarlara açılmayı planlamaktadır. Ayrıca, bölgesel diplomasiyi geliştirmeyi ve Asya'daki

çok taraflı platformlarda daha etkin rol almayı öngören bu girişim, Türkiye'nin küresel stratejisinin önemli bir ayağı olarak görülmektedir. Bu politika çerçevesinde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, 10-11 Şubat 2025 tarihlerinde Malezya'ya resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Ziyaret kapsamında Malezya Başbakanı Enver İbrahim ile bir araya gelen Erdoğan, iki ülke arasında savunma sanayii, enerji, diplomasi akademisi, afet ve acil durum yönetimi gibi çeşitli alanları kapsayan 11 yeni anlaşmaya imza atmıştır. Ayrıca, Türkiye'nin yerli elektrikli otomobili Togg, Başbakan Enver İbrahim'e hediye edilmiştir. Ziyaret sırasında düzenlenen Türkiye-Malezya İş Forumu'nda, ticaret

hacminin artırılması ve karşılıklı yatırımların teşviki konularında önemli görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaret, iki ülke arasındaki stratejik ortaklığın derinleşmesine katkıda bulunurken, ASEAN ile Türkiye arasındaki ilişkilerin de gelişmesini sağlamıştır. Zira Malezya, şu anda ASEAN dönem başkanlığını yürütmektedir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ziyareti, Malezya basınında büyük ilgi uyandırmış ve halk tarafından da coşkuyla karşılanmıştır. Bu ziyaret, sadece ekonomik ve siyasi ilişkileri güçlendirmekle kalmamış, aynı zamanda yükseköğretim ve akademik alanlardaki iş birliklerinin de önemini yeniden gündeme getirmiştir. 1990'lı

Fotoğraf: TCCB/ Murat Kula

yıllardan itibaren Türkiye-Malezya ilişkilerinde akademik iş birlikleri önemli bir rol oynamıştır. Özellikle ISTAC (International Institute of Islamic Thought and Civilization) ve Malezya İslam Üniversitesi gibi kurumlara gelen Türk akademisyenler, bu sürece büyük katkılar sunmuştur. İbrahim Kalın, Alparslan Açıkgenç, Teoman Duralı gibi akademisyenler Malezya'daki entellektüel tartışmalara yön vermiş, Nakib al-Attas'ın "Bilginin İslamileştirilmesi" yaklaşımı da bu bağlamda dikkat çeken tartışmalardan biri olmuştur.

Bunun yanı sıra, Yunus Emre Enstitüsü ile Universiti Malaya arasında Türkiye Akademik ve Bilimsel İş Birliği Projesi (TABİP) kapsamında imzalanan protokol, iki ülke arasındaki akademik ve bilimsel ilişkileri daha da güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Proje çerçevesinde 25 Türk ve Malezyalı akademisyenin katkılarıyla hazırlanan "Deepen The Ties: A Multi-Dimensional Perspective of Malaysia-Türkiye Relations" adlı eser, iki ülke arasındaki tarih, kültür ve eğitim ilişkilerini çok boyutlu bir perspektifle ele alan önemli bir çalışma olarak öne çıkmaktadır.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'a Malezya ziyareti sırasında Dünya QS sıralamasında 60. sırada yer alan Malaya Üniversitesi tarafından fahri doktora verilmesi, akademik alandaki iş birliğinin somut bir göstergesi olarak dikkat çekmiştir. Ayrıca, 1990'lı yıllarda Asya Kaplanları söylemiyle ekonomik kalkınma modeli olarak öne çıkan Malezya'nın bölgesel önemine

vurgu yapılmıştır. Malezya hükümetinin Gazze'nin yeniden inşasına yönelik finansal destek sağlaması ve Başbakan Enver İbrahim'in Erdoğan'ı "Filistin için cesur ve kararlı bir lider" olarak tanımlaması, ziyaretin en dikkat çeken noktalarından biri olmuştur.

Malezya Başbakanı Enver İbrahim, Türkiye ve Türk halkına dostane bir yaklaşım sergileyen bir lider olarak bilinmektedir. Enver İbrahim ile Türkiye arasındaki ilişkiler, uzun yıllara dayanan dostluk ve karşılıklı güven temellerine dayanmaktadır. 2008 yılında muhalefet lideri olduğu dönemde, kendisine yöneltilen siyasi temelli suçlamalar nedeniyle Kuala Lumpur'daki Türk Büyükelçiliği'ne sığınan Enver İbrahim, Türkiye'nin sağladığı bu güvenli sığınaktan büyük destek görmüştür. Enver İbrahim'in 2022'de başbakanlık görevine gelmesiyle birlikte Türkiye ve Malezya arasındaki ilişkiler daha da güçlenmiş ve karşılıklı üst düzey ziyaretler ve anlaşmalarla stratejik ortaklık pekiştirilmiştir.

Türkiye ve Malezya arasındaki ilişkiler, stratejik iş birliği ve karşılıklı kazanımlar doğrultusunda her geçen gün daha da güçlenmektedir. Serbest Ticaret Anlaşması'nın genişletilmesi, ekonomik bağları kuvvetlendirirken, savunma sanayii ve teknoloji alanındaki iş birlikleri, iki ülkenin bölgesel ve küresel aktörler olarak konumlarını güçlendirmektedir. Türkiye'nin "Yeniden Asya Girişimi", Malezya ile ilişkilerin derinleşmesine önemli katkılar sağlarken, 2017 yılından beri Malezya'da

faaliyetlerine devam eden Yunus Emre Enstitüsü, akademik projeler gibi kültürel iş birlikleri de bu ilişkilerin daha sağlam bir zeminde ilerlemesine katkıda bulunmaktadır. İleriye dönük olarak, ASEAN ile ilişkilerin güçlenmesi ve ortak yatırımların artması beklenmektedir. Türkiye ve Malezya arasındaki iş birliğinin, stratejik ortaklık temelinde daha da derinleşeceği öngörülmektedir.